

UTSTEIN
PILEGRIMSGÅRD

Velkommen som medarbeider på Utstein
Pilegrimsgård

En ressursbok for ansatte og frivillige medarbeidere.

Revidert september 2022

Innhold

Innledning.....	3
Velkommen som frivillig medarbeider på Utstein Pilegrimsgard!	3
Identitet og profil	4
Et stillhetens sted som viser vei til Kristus	4
Kjernevirksomhet:	5
Forankring i Bibelen og Den norske kirke:.....	5
Økumenisk åpenhet:	6
Andre inspirasjonskilder i vårt arbeid:	6
Definisjon av begreper:	6
Pilegrimer	6
Pilegrimsreiser / turer	6
Retreater og stille dager	6
Fordypning.....	6
Historisk og teologisk forankring:.....	6
Historien:	6
Sammenhengen:.....	7
Oppsummeringen:.....	7
Strategier for arbeidet ved Utstein Pilegrimsgard:	7
Å være medarbeider på Utstein Pilegrimsgard	8
Hvem kan være medarbeidere?	8
Forventninger til medarbeidere:	8
Pilegrimsgarden tilbyr:	8
Oppgaver og ansvar.....	9
Arbeidsoppgaver ved retreat, kurs og seminar med overnatting	9
Oppgaver for retreatlederne	9
Oppgaver for praktisk team / husfolket	10
Samarbeidsmøter/team møter:	10
Oppgaver ved avslutning av en retreat:	10
Døgnrytme.....	11
Nyttig informasjon om det praktiske arbeidet:.....	11

Innledning

Velkommen som frivillig medarbeider på Utstein Pilegrimsgard!

Å være medarbeider på Pilegrimsgarden er å være med på noe stort, å tjene Gud. Dette er gudstjeneste i ordets største betydning. Som medarbeidere er vi alle med i et gudstjenestefellesskap og tjener Gud og hverandre med de evner og ressurser hver enkelt har.

I dette dokumentet vil du finne informasjon om hvem vi er og hva vi gjør. Du vil også få orientering om de viktigste oppgavene våre frivillige deltar i og hvordan vi organiserer arbeidet.

Vi trenger å være mange, og vi er glade og takknemlige for alle som bidrar gjennom ulønnet innsats, enten noen timer en gang iblant – eller gjennom samlinger over flere dager. Vi håper du vil være med oss i fellesskapet og at du finner din plass i oppgaver og utfordringer på Pilegrimsgarden.

For at vi skal trives er det viktig å oppleve både mening og mestring. Vi ønsker at arbeidet skal være givende og overkommelig og prøver derfor å sette sammen team som trives og jobber godt i lag. Pilegrimsgarden trenger et mangfold av medarbeidere.

Styret på Utstein Pilegrimsgard har utarbeidet et dokument for vår Identitet og profil. Dette dokumentet forteller mer utfyllende om hvem vi er og hva vi inviterer deg til å være en del av. Du kan lese dette på de neste sidene.

Varmt velkommen til fellesskapet hos oss!

Identitet og profil

Et stillhetens sted som viser vei til Kristus

Utstein Pilegrimsgard ønsker å være et sted der tid og evighet, jord og himmel, mennesker og Gud møtes. Dagene hos oss er preget av stillhet og enkelhet. En dagsrytme med bønnetider og stille måltider med musikk utgjør en ramme, men varighet, tema og innhold kan variere. Stillheten er det viktigste virkemiddelet for å tilrettelegge for møter mellom mennesker og Gud. Vi ønsker å bringe mennesker tro og håp til livsvandringen.

Å være pilegrim er å være på vandring, og på den måten er vi alle pilegrimer. Pilegrimsvandring har alltid et dobbelt perspektiv, en ytre vandring mot et bestemt sted, og en indre vandring mot Gud og oss selv.

Å være på retreat er å søke fellesskap med den treenige Gud, gjennom en ytre reise til et gudshus, og en indre reise til stillheten. Retreat er dager uten krav og ytre forventninger der vi får legge til side oppgaver og ansvar, roller og titler.

Vi ønske å legge til rette for **fordypning i eget tros- og bønneliv**, til inspirasjon for liv og tjeneste.

Gjennom oppmerksomt nærvær vil vi vise raushet og gjestfrihet og være en åndelig ressurs i vårt eget lokalmiljø.

Kjernevirksomhet:

Retreat

- ✚ Innføring i retreat
- ✚ Retreater med veiledning
- ✚ Keltiske retreater
- ✚ Temaretreat
- ✚ Stille dager
- ✚ Være en ressurs i lokalt stillhetsarbeid

Pilegrim

- ✚ Være en ressurs i lokalt pilegrimsarbeid
- ✚ Pilegrimsforum
- ✚ Pilegrimsreise langs Røldalsleden
- ✚ Pilegrimsreiser langs kystpilegrimsleia
- ✚ Lokale vandringer

Fordypning

- ✚ Åndelig veiledning
- ✚ Kurs i rammen av retreat
- ✚ Liturgier og bønner
- ✚ Opplæring og oppfølging av medarbeidere
- ✚ Fagutvikling og lederutvikling i retreat- og pilegrimsarbeidet

Nærvær

- ✚ Tilbud i høgtidene
- ✚ Sommeråpent
- ✚ Åpent hus
- ✚ Samarbeid med lokale menigheter
- ✚ Samarbeid gjennom VisitUtstein
- ✚ Utstillinger, forestillinger, konserter

Forankring i Bibelen og Den norske kirke:

Utstein Pilegrimsgard er en ideell stiftelse opprettet og etablert som et pilegrims- og retreatsenter av Stavanger bispedømme, og vi forstår oss selv som en del av Den norske kirkes virksomhet. Vi er forpliktet på Guds ord og på kirkens læregrunnlag og styringsdokumenter. Det faglige arbeidet utvikles gjennom Stavanger bispedømmes retreatutvalg og pilegrimsutvalg. Utvalgene utarbeider handlingsplaner for sitt arbeid.

Økumenisk åpenhet:

Utstein Pilegrimsgard er økumenisk åpen og har et vedtektsfestet samarbeid med Den katolske kirke.

Andre inspirasjonskilder i vårt arbeid:

Vårt arbeid henter inspirasjon fra flere kilder og tradisjoner, blant annet:

- Keltisk tradisjon og åndelighet
- Den Augustinske tradisjonen på Utstein kloster
- Ignatius av Loyolas Åndelige øvelser
- Sandomstiftelsens tradisjoner

Definisjon av begreper:

Pilegrimer

Med begrepet pilegrimer mener vi alle som vi møter på Pilegrimsgarden eller i forbindelse med Pilegrimsgardens virksomhet.

Pilegrimsreiser / turer

Fellesskap der vi bruker forflytning, kroppen, bevegelse som element og virkemiddel. Det kan være korte vandringer og lengre reiser.

Retreater og stille dager

Fellesskap der vi bruker stillhet og ro som virkemiddel. Det kan være en stille time, eller en lang retreat.

Fordypning

Fellesskap der vi bruker stillheten, samtaler og undervisning som virkemiddel for å gå dypere inn i troens kilder. Det kan være individuelle samtaler, gruppesamtaler eller kurs og seminar.

Historisk og teologisk forankring:

Historien:

Pilegrimsbevissthet og -aktivitet har fulgt den kristne kirken fra første dag. Utstein Pilegrimsgard bærer i seg de lange historiske linjene: Det var til disse kyster de første keltiske pilegrimene kom. Her bygdes et augustinsk kloster som bidro til å prege trosliv i regionen gjennom flere hundre år. Langs disse kyster vokste den reformatoriske åndeligheten fram. Den vektla etterfølgelse og oppbrudd slik det kommer til uttrykk i haugiansk tradisjon og aktivt misjonsarbeid. Tradisjonen vektla et sterkt lek-kvinne og –manns perspektiv, som ennå dominerer vår forståelse av den troendes rettigheter og ansvar.

Sammenhengen:

I vårt arbeid vil vi samle disse trådene og gjøre dem til våre, i et framtidsrettet retreat- og pilegrimsarbeid for hele bispedømmet, bevisst våre historiske røtter. Vi ønsker å være en åndelig ladestasjon og en stille rasteplass, og vårt mål er at pilegrimer skal erfare at Utstein Pilegrimsgard er et sted der tid og evighet, jord og himmel, mennesker og Gud møtes. Vi bruker stillheten som ressurs i alt vårt arbeid, og den daglige bønnerytmen kjennetegner alt vi gjør.

Vi er pilegrimer enten vi er i en lokal kirke eller gudshus, på et kort besøk på Pilegrimsgarden, deltar på en retreat eller pilegrimsvandring. Målet er alltid det samme, å bringe tro og håp til livsvandringen for store og små ved å være et stillhetens sted som viser vei til Kristus.

Oppsummeringen:

Vi er alle hverdagsmennesker på vei gjennom livet mot det evige målet. Retreat- og pilegrimsteologien har som mål å hjelpe mennesker til å lese sine liv, med alle dets daglige rutiner og handlinger, i et pilegrimsperspektiv. Da kan lengselen etter Guds nærvær vekkes og møtes – og gi påfyll til hverdagen. På denne måten kan mennesker finne verdier og holdepunkter i sine hverdagsliv, og se sitt liv som en meningsfull livsvandring med mål og innhold. Vi ønsker å være medvandrere på livets vei.

Strategier for arbeidet ved Utstein Pilegrimsgard:

Gjennom prioriterte arbeidsområder og arbeidsmetoder strekker vi oss mot vår visjon og tar noen skritt på veien mot våre mål. Vi vil særlig vektlegge fire satsingsområder:

1. Invitere

Vi vil arbeide for at stadig nye mennesker skal oppdage kirken og Pilegrimsgardens tilbud, og delta på retreat, pilegrimsvandring, kurs og stille dager.

2. Inkludere

Vi vil arbeide for at frivillige medarbeidere skal oppleve mening i arbeidet, tilhørighet i fellesskapet og medansvar for Pilegrimsgarden.

3. Utruste

Vi vil bidra med inspirasjon, opplæring og oppfølging av ansatte og frivillige til tjeneste på Pilegrimsgarden og i det lokale retreat- og pilegrimsarbeidet.

4. Organisere

Vi vil organisere, administrere og tilrettelegge arbeidet slik at både deltakere og frivillige får god, riktig og nødvendig informasjon til rett tid.

Å være medarbeider på Utstein Pilegrimsgard

Hvem kan være medarbeidere?

Vi har ingen aldersgrenser. Mange har vært gjester hos oss eller har erfaring fra andre retreatsentre. Det er ønskelig, (ikke et absolutt krav) at husfolk ved retreat selv har deltatt på retreat, stille dager eller pilegrimsvandringer og blitt kjent med stillheten og døgnrytmen.

Viktigst for alle medarbeidere er at de har arbeidslyst og er innstilt på å delta i fellesskapet.

Forventninger til medarbeidere:

Har moralsk taushetsplikt i forhold til gjester og interne forhold.

Viser lojalitet og respekt i forhold til Pilegrimsgardens identitet og profil.

Følger opp avtaler som er gjort - om tid for oppmøte og arbeidsfordeling.

Pilegrimsgarden tilbyr:

- ✓ Åndelig, menneskelig og sosialt fellesskap med mening
- ✓ God veiledning for nye medarbeidere
- ✓ Redusert pris ved deltakelse på våre arrangement – etter avtale
- ✓ Reisegodtgjørelse etter avtale
- ✓ Felles samlinger til inspirasjon

Oppgaver og ansvar

Vi trenger frivillige medarbeidere som liker å lage mat, pynte bordene og servere gjestene. Å holde orden og gjøre litt renholdsarbeid hører også med. Vi kaller gjerne de som arbeider med disse oppgavene for *husfolk*.

Husfolk har en spesielt viktig oppgave ved å betjene våre gjester med raushet og gjestfrihet. Retreatlederne underviser, veileder og leder samlinger.

Retreatledere og husfolk samarbeider tett under våre arrangementer.

Medarbeidere ved dugnader har oppgaver inne eller ute etter nærmere avtale.

Alle som arbeider på Pilegrimsgarden utgjør et samlet vertskap. Vertskapet skal gjenspeile Pilegrimsgardens gjestfrihet, åpenhet, raushet og godhet. Å være gjest på Pilegrimsgarden er å være omsluttet både av Guds kjærlighet og vertskapets omsorg for hver enkelt.

Arbeidsoppgaver ved retreat, kurs og seminar med overnatting

På våre arrangement med overnatting er vi organisert som ett felles lederteam. Lederteamet består av to grupper, en praktisk gruppe (husfolk) og en retreatgruppe (retreatledere).

Retreatgruppe:

2-4 personer. En av disse er retreatleder og har hovedansvar for hele arrangementet, inkludert samordning og koordinering mellom retreatgruppa og praktisk gruppe.

Praktisk gruppe:

2-4 personer. Disse har i fellesskap ansvar for fordeling av oppgaver, pauser og deltakelse i samlinger og bønner.

De ansatte:

Daglig leder vil være i dialog med ledere og frivillige medarbeidere om planleggingen og helheten i retreaten. Daglig leder har også dialogen med deltakerne i forkant av en retreat om reise, allergier eller andre behov.

Kokk/vertinne planlegger det praktiske med hvert arrangement sammen med de frivillige medarbeiderne, forbereder menyer og gjør nødvendige innkjøp-.

Oppgaver for retreatlederne

Hovedoppgaven er å planlegge, forberede, gjennomføre og evaluere hele retreaten.

- Lage program - etter avtale med daglig leder.
- Drøfte menyer, pynt o.a. med vertinne/kokk.
- Møte med medarbeidere til felles forberedelse i god tid før oppstart.
- Felles bønn, informasjon, oppgavefordeling og videre team møter.
- Obs: Avtale om brannvakt.
- Velkomsthilsen og evt. pynt på rommene.
- Holde oversikt over programmet - med evt. endringer underveis.
- Evt. hente gjester ved Askjekrysset – etter avtale.
- Leverer ut nøkler og samle disse inn ved avreise.
- Ta imot betaling fra gjester - eller delegere til andre.
- Gjennomføre retreaten etter oppsatt program
- Evaluere

Oppgaver for praktisk team / husfolket

Hovedoppgaven er å tilberede og servere mat og holde kjøkken, og fellesrom rene og ryddige.

Andre løpende oppgaver:

- Ta imot gjester og ev. betaling/spørsmål - etter behov. Evt. følge til rom.
- Regulere varme i fellesrommene, gjøre seg kjent med de ulike termostater.
- Tilsyn med blomster (ev. vanne) og stearinlys.
- Tenne lys (og slokke dem) i forbindelse med måltider.
- Tømme søppel (ev. hovedboks etter egen tømmeliste – oppslag på kjøkken).
- Evt. pynting av fellesrom og gjesterom - etter avtale.
- Låse ytterdører om kvelden.
- Vanne blomster ute i krukke og kasser.
- Fjerne insekter / spindelvev i inngangspartiet ved behov.
- Låne ut ladebrikke til El-bil og ta betalt for lading.
- Notere matvarer eller annet som må handles inn/mangler.
Heng beskjed på oppslagstavla eller varsle retreatleder - om det haster.

Ved behov:

Andre aktuelle oppgaver kan være vask av sengetøy, håndkle, kluter.
Hente post i postkassen og legge på kontoret
Annet forefallende arbeid etter avtale.

Samarbeidsmøter/team møter:

Det er retreatleders ansvar å sørge for møter mellom retreatgruppa og praktisk gruppe, for et inkluderende fellesskap der alle har like stor verdi og betydning.

Første dag, om mulig et par timer før oppstart:

- Fordeling av oppgaver/ansvar og avtale tider for hvile, og rekreasjon (bruk evt. eget skjema som hjelp til gjennomgang – se vedlegg).
- Senere daglige korte samlinger med hele teamet til avtalt tid.
- Husfolk deltar på fellessamlinger så sant mulig. Velkomst, tidebønn og foredrag.

Oppgaver ved avslutning av en retreat:

Leder og husfolk avklarer på teammøtet hvem som gjør hvilke oppgaver

- Husfolket rydder bort maten. Bruk av ev. rester vurderes etter skjønn og avtale.
- Sette dato på alle produkter som er åpnet og i kjøleskap.
- Dato og innhold på alle rester som fryses ned.
- Ta oppvask og kaste søppel.
- Sjekke at alle nøkler er samlet inn. Nøkklene oppbevares på nøkkelholder på kjøkken.
- Sette på plass stoler og forlate huset ryddig. Merke ev. gjenglemte ting.
- Varmen på bad og rom slås ned. Dette vil avhenge av når neste gruppe kommer.

- Oversikt over videre arrangementer skal være tilgjengelig på kjøkken.
- Sjekke at alle vinduer er lukket.
- Eventuell vask av sengetøy og håndkle ved behov
- Blomster som kan gjenbrukes settes kjølig
- Om sommeren: La rullegardiner i stua være nede for å beskytte møblene

Døgnrytme

Vi har ulike arrangementer med ulikt innhold og ulike dagsrytmer. Alle som skal delta på en retreat vil få tilsendt programmet noen dager før oppstart.

Lederteam og praktisk team møtes i god tid før oppstart for å forberede arbeidet.

Praktisk team forbereder, serverer og rydder/vasker etter alle måltider. Lederteam bistår ved behov/kapasitet.

Praktisk team holder orden i fellesareal, vasker felles toaletter, påfyll av tørkepapir, lys etc. Regelmessig vask av gulvet på kjøkken, rens av kaffekanner, skifte ut kluter på kjøkkenet, tømme søppel, sjekke varme, låse dører mm.

Lederteamet forbereder bønner og tekster, planlegger og gjennomfører samtaler, forbønn, undervisning mm. Lederteamet har ansvar for både den personlige oppfølgingen, fellessamlinger, turer og eventuelle andre poster på programmet.

Så sant det er mulig, bør det legges til rette for at både praktisk team og lederteam får tid til pauser, hvile og eventuelt å gå turer. Dette tas opp på de daglige samarbeidsmøtene.

Nyttig informasjon om det praktiske arbeidet:

Det finnes en utfyllende håndbok med mye praktisk informasjon på kjøkkenet. Der finnes det tips og råd om følgende:

- Borddekking
- Renhold
- Avfallshåndtering
- Servering
- Menyer
- Tørrlager, kjølelager og fryselager
- Lading av El-bil
- Brannvern
- Ulike rutiner
- Årshjul for dugnader